

Na osnovu člana 36 Zakona o državnoj upravi ("Sl. list CG", br. 78/2018), a u vezi sa Zakonom o zdravstvenoj zaštiti bilja ("Sl. list RCG", br. 28/2006, 28/2011 i 48/2015) starješina organa državne uprave v.d. direktora Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove donosi

SMJERNICE O FORMATU GODIŠNJEG IZVJEŠTAJA O REZULTATIMA NADZORA I FORMATU VIŠEGODIŠNJIH PROGRAMA NADZORA

Član 1

Ovim smjernicama bliže se propisuju format i uputstvo za godišnje izvještavanje o rezultatima nadzora, format za višegodišnje programe nadzora i praktični koraci za primjenu elemenata koji se odnose na analizu rizika za određene štetne organizme.

Član 2

Format i uputstvo za godišnje izvještavanje o rezultatima nadzora

Format i uputstvo za godišnje izvještavanje koje Crna Gora podnosi Evropskoj Komisiji (u daljem tekstu: Komisija) o rezultatima nadzora dati su u Prilogu I. ovih smjernica.

Format i uputstvo iz stava 1 ovog člana sadrže sljedeće djelove:

- a) Dio I.: Opšte informacije o rezultatima nadzora;
- b) Dio II.: Prezentovanje rezultata nadzora;
- c) Dio III.: Rezime (kratak pregled) rezultata nadzora i ažuriranje statusa štetnih organizama.

Član 3

Format za višegodišnje programe nadzora i praktični koraci za primjenu elemenata koji se odnose na analizu rizika za određene štetne organizme

Format za višegodišnje programe nadzora i praktični koraci za primjenu elemenata koji se odnose na analizu rizika za određene štetne organizme dati su u Prilogu II. ovih smjernica.

Obrazac za višegodišnje programe nadzora sadrže sljedeće djelove:

- a) Dio I.: Opšte informacije;
- b) Dio II.: Obrazce za višegodišnje programe nadzora.

Format i uputstvo za godišnje izvještavanje o rezultatima nadzora

DIO I.

Opšte informacije o rezultatima godišnjih nadzora

Opšte informacije o rezultatima godišnjih nadzora:

- Država:
- Nadležni organ:
- Kontakt osoba (ime, radno mjesto unutar nadležnog organa, organizaciona jedinica, broj telefona i funkcionalni e-mail):
- Organizacije koje učestvuju u programu nadzora, uključujući laboratorije:
- Javno dostupan rezime rezultata nadzora (između 500 – 3000 reči):
  - Kratak opis obima programa za tu godinu;
  - Kratak opis metodologije koja se koristi za nadzore, uključujući svaku novu ili inovativnu tehnologiju (ako je relevantno);
  - Ukupan broj štetnih organizama u okviru nadzora te godine;
  - Broj otkrivenih i zvanično potvrđenih štetnih organizama i kontrola preduzetih fitosanitarnih mjera;
  - Specifični ciljevi programa ostvareni te godine;
  - Link internet stranice Uprave za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove, za više informacija (ako je dostupno).

i suzbijanje štetnih organizama i listama štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom ("Sl. list CG", br. 39/11, 80/16, 91/17, 38/18 i 136/21), ili posebnim mjerama za određeni štetni organizam), uz upotrebu jednog reda po štetnom organizmu.

Za kolonu 3.: navesti geografske lokacije na kojima je vršen nadzor, koristeći niže dostupne NUTS nivoe (Nomenklatura statističke teritorijalne jedinice). Ako se o štetnim organizmima izvještava po grupama, moguće je objediniti podatke za sve štetne organizme u grupi u jedan red. Ako se o štetnim organizmima ne izvještava po grupama, moguće je objediniti podatke u jedan red po štetnom organizmu. Takođe moguće je upotrijebiti onoliko redova koliko ima lokacija o kojima se izvještava.

Za kolonu 4.: navesti mjesta nadzora pomoću više od jednog reda po štetnom organizmu samo ako je to potrebno prema posebnim zakonskim zahtjevima za nadzor tog štetnog organizma i navesti broj mjesta nadzora. Ako se o štetnim organizmima izvještava po grupi, moguće je objediniti podatke za sve štetne organizme u grupi u jedan red i navesti ukupan broj mjesta nadzora. Ako se o štetnim organizmima ne izvještava u grupama, moguće je objediniti podatke u jedan red po štetnom organizmu i navesti ukupan broj mjesta nadzora. Ako se upotrebljava mogućnost „ostalo”, tačno navesti o čemu je riječ:

1. otvoreni prostor (područje proizvodnje): 1.1. polje (obrađivo, pašnjak); 1.2. voćnjak/vinograd; 1.3. rasadnik; 1.4. šuma;
2. otvoreni prostor (ostalo): 2.1. privatni vrtovi; 2.2. javne površine; 2.3. zaštićeno područje; 2.4. divlje bilje na područjima koja nisu zaštićena područja; 2.5. ostalo, navesti o čemu je riječ (npr. vrtni centar, trgovačke lokacije na kojima se upotrebljava drveni materijal za pakiranje, drvna industrija, močvarna područja, mreža za navodnjavanje i odvodnjavanje i dr.);
3. fizički zatvoreni uslovi: 3.1. staklenik; 3.2. privatna površina, osim staklenika; 3.3. javna površina, osim staklenika; 3.4. ostalo, navesti o čemu je riječ (npr. vrtni centar, trgovačke lokacije na kojima se upotrebljava drveni materijal za pakiranje, drvna industrija).

Za kolone 5., 6. i 7.: nije obvezno ili prema potrebi u skladu sa posebnim zakonskim zahtjevima za nadzor štetnog organizma.

Za kolonu 5.: navesti područja rizika utvrđena na osnovu biologije štetnog organizma ili štetnih organizama, prisustva biljaka domaćina, ekološko-klimatskih uslova i lokacija rizika.

Za kolonu 6.: navesti područje (ha) u Crnoj Gori koje je obuhvaćeno ciljanom populacijom.

Za kolonu 7.: navesti proporciju područja nadzora ciljane populacije (područje nadzora/područje ciljane populacije), u procentima.

Za kolonu 8.: navesti bilje, plodove, sjemenja, zemljište, materijal za pakovanje, drvo, mašine, vozila, vektore, vođu, ostalo, tačno navesti o čemu je riječ. Rezultati se navode u različitim redovima samo ako se u posebnom zakonskom zahtjevu za nadzor štetnog organizma navodi spisak robe za nadzor.

Za kolonu 9.: navesti spisak biljnih vrsta/rodova koji su ispitivani. Upotrijebiti jedan red po biljnoj vrsti/rodu samo ako je to zahtjevano prema posebnom zakonskom zahtjevu za nadzor štetnog organizma.

Za kolonu 10.: navesti mjesece u godini kada su vršeni nadzori. Ako se o štetnim organizmima izvještava po grupi, moguće je objediniti podatke za sve štetne organizme u grupi u jedan red. Ako se o štetnim organizmima ne izvještava po grupama, moguće je objediniti podatke u jedan red po štetnom organizmu.

Za kolonu 11.: navesti detalje o nadzoru, uzimajući u obzir posebne zakonske zahtjeve za nadzor svakog štetnog organizma. Navesti „N/A” ako informacije za određenu kolonu nisu primjenjive. Uz izuzetak broja vizuelnih pregleda, o kojem se može izvjestiti po grupi, svi ostali podaci trebaju se navesti po štetnom organizmu, osim ako se u koloni 14. („Primjedbe”) navede obrazloženje za izvještavanje po grupi. Ako je to potrebno prema posebnim zakonskim zahtjevima za nadzor štetnog organizma, upotrijebiti različite redove (npr. za izvještavanje o različitim vrstama testova i njihovom broju).

Za kolonu 12.: navesti broj pozitivnih rezultata po štetnom organizmu. Taj se broj može razlikovati od broja izbijanja štetnih organizama ako jedna notifikacija o izbijanju štetnog organizma sadrži više pozitivnih rezultata.

Za kolonu 13.: navesti notifikacije o izbijanju štetnog organizma za godinu u kojoj je vršen nadzor.

Za kolonu 14.: navesti sve ostale informacije koje se smatraju relevantnima i, prema potrebi, informacije o rezultatima nadzora bilja bez simptoma sa pozitivnim nalazima.

1. otvoren prostor (područje proizvodnje): 1.1. polje (obrađivo, pašnjak); 1.2. voćnjak/vinograd; 1.3. rasadnik; 1.4. šuma;
2. otvoren prostor (ostalo): 2.1. privatni vrtovi; 2.2. javne površine; 2.3. zaštićeno područje; 2.4. divlje bilje na područjima koja nisu zaštićena područja; 2.5. ostalo, navesti o čemu je riječ (npr. vrtni centar, trgovačke lokacije na kojima se upotrebljava drveni materijal za pakiranje, drvna industrija, močvarna područja, mreža za navodnjavanje i odvodnjavanje i dr.);
3. fizički zatvoren prostor: 3.1. staklenik; 3.2. privatna površina, osim staklenika; 3.3. javna površina, osim staklenika; 3.4. ostalo, navesti o čemu je riječ (npr. vrtni centar, trgovačke lokacije na kojima se upotrebljava drveni materijal za pakiranje, drvna industrija).

Za kolonu 4.: navesti mjesece u godini kada su vršeni nadzori.

Za kolonu 5.: navedite odabranu ciljanu populaciju dajući u skladu sa tim listu vrsta domaćina i pokrivenog područja. Ciljana populacija je definisana kao skup jedinica inspekcije. Njena se veličina za poljoprivredna područja obično definiše u hektarima, ali može se definisati i u parcelama, poljima, staklenicima itd. Molimo da opravdate izbor napravljen u osnovnim pretpostavkama. Navedite jedinica za inspekciju nadzora. „Jedinica za inspekciju“ označava biljke, djelove biljaka, pošiljke, materijale, vektore štetočina koji su bili ispitani radi identifikacije i otkrivanja štetočina. Ako područje ciljane populacije nije dostupno, navedite N/A i uključite broj inspekcijskih jedinica koje sačinjavaju ciljanu populaciju.

Za kolonu 6.: navesti epidemiološke jedinice nadzora, navodeći njihov opis i mjernu jedinicu. „Epidemiološka jedinica“ označava homogenu oblast u kojoj bi interakcije između štetnog organizma, biljaka domaćina i abiotskih i biotskih faktora i uslova dovele do iste epidemiologije, ukoliko bi štetni orgaizam bio prisutan. Epidemiološke jedinice su podpodjele ciljane populacije koje su epidemiološki homogene sa najmanje jednom biljkom domaćinom. U nekim slučajevima cjela populacija biljaka domaćina u regionu/oblasti/zemlji može se definisati kao epidemiološka jedinica. To mogu biti NUTS regioni, urbana područja, šume, ružičnjaci ili farme ili hektari. Izbor treba da bude opravdan osnovnim pretpostavkama.

Za kolonu 7.: navesti metode upotrijebljene tijekom nadzora, uključujući broj aktivnosti u svakom slučaju, u zavisnosti od posebnih zakonskih zahtjeva za nadzor za svaki štetni organizam. Navesti „N/A“ ako informacije za određenu kolonu nisu dostupne.

Za kolonu 8.: navesti procjenu efikasnosti uzorkovanja. Efikasnost uzorkovanja znači verovatnoću odabiranja zaraženih djelova biljke iz zaražene biljke. Za vektore, efikasnost metode je da uhvati pozitivnog vektora ako je prisutan na području nadzora. Za zemljište, to je efikasnost odabira uzorka zemljišta koji sadrži štetni organizam kada je štetni organizam prisutan u oblasti istraživanja.

Za kolonu 9.: „osjetljivost metode“ označava vjerovatnoću da metoda ispravno otkrije prisustvo štetnog organizma. Osetljivost metode se definiše kao verovatnoća da je zaista pozitivan domaćin otkriven i potvrđen kao pozitivan i da nije pogrešno identifikovan. To je povećanje efikasnosti uzorkovanja (tj. verovatnoće odabira zaraženih delova biljke iz zaražene biljke) dijagnostičkom osjetljivošću (koju karakterišu vizuelni pregledi i/ili laboratorijski test koji se koristi u postupku identifikacije).

Za kolonu 10.: navesti faktore rizika u različitim redovima i upotrijebiti onoliko redova koliko je potrebno. Za svaki faktor rizika navedite nivo rizika i odgovarajući relativni rizik i udio populacije biljaka domaćina.

Za kolonu B: navedite detalje nadzora, u zavisnosti od specifičnih zakonskih zahtjeva za nadzor za svaki štetni organizam. Označite sa N/A kada informacije određene kolone nisu primjenljive. Informacije koje treba navesti u ovim kolonama odnose se na informacije uključene u kolonu 7 „Metode detekcije“.

Za kolonu 15.: navesti broj mjesta postavljanja klopki ako se taj broj razlikuje od broja klopki (stupac 14.) (npr. ista se klopka upotrebljava na različitim mjestima).

Za kolonu 18.: navesti broj pozitivnih, negativnih ili neodređenih uzoraka. „Neodređeni“ su oni analizirani uzorci za koje nije dobijen rezultat zbog različitih faktora (npr. ispod nivoa detekcije, neobrađen uzorak-nije identifikovan, star, itd.).

Za kolonu 19.: navesti notifikacije o izbijanju štetnog organizma za godinu u kojoj je vršen nadzor.

Za kolonu 20.: navesti osjetljivost nadzora, kao što je definisano u ISPM 31. Ova vrednost postignutog nivoa pouzdanosti u pogledu neprisutnosti štetnog organizma izračunava se na osnovu ispitivanja (i/ili uzoraka) obavljenih s obzirom na osjetljivost metode i zadanu prevalenciju.

Za kolonu 21: navesti planiranu prevalenciju na osnovu procjene vjerovatne stvarne prevalencije štetnog organizma u polju prije nadzora. Planirana (zadana) prevalencija je postavljena kao cilj nadzora i odgovara kompromisu koji upravitelji rizika postižu između rizika prisustva štetnog organizma i resursa dostupnih za nadzor. Obično se za detekcijski nadzor postavlja vrednost od 1%.

DIO III.

Elementi godišnjeg izvještaja u vezi kratkog pregleda (rezimea) nadzora i ažuriranja statusa štetnih organizama nadzora iz člana 2 stav 2 tačka c)

Izveštaj će sumirati rezultate nadzora i ažurirati status svakog štetnog organizma uključenog u godišnji nadzor, u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mere (ISPM 8) i sledećim obrascem: „Ažuriranje statusa štetnog organizma za svaki štetni organizam uključen u godišnjem nadzoru u skladu sa Međunarodnim standardom za fitosanitarne mere (ISPM 8)

	Štetni organizam	Status štetnog organizma na početku nadzora	Ažurirani status štetnog organizma nakon godišnjeg nadzora
1.			
2.			
n			

Format za višegodišnje programe nadzora i praktični koraci za primjenu elemenata koji se odnose na analizu rizika za određene štetne organizme

DIO I.

Opšte informacije za višegodišnje programe nadzora iz člana 3 stav 2 tačka a)

1. Obrazac „Opšte informacije za [godine]:

- Država:
- Nadležni organ:
- Kontakt osoba (ime, radno mjesto unutar nadležnog organa, organizaciona jedinica, broj telefona i funkcionalni e-mail):
- Poseban cilj za svaku godinu višegodišnjeg programa nadzora (više detalja vidjeti u tački (a) u odjeljku „Praktični koraci” u nastavku):
- Obrazloženje u slučaju izostavljanja određenih karantinski štetnih organizama Unije, štetnih organizama koji privremeno ispunjavaju uslove za uvrštavanje u karantinske štetne organizme ili prioriternih štetnih organizama (na godišnjoj osnovi) u višegodišnjem programu nadzora (više detalja vidjeti u tački (b) u odjeljku „Praktični koraci” u nastavku):

Štetni organizam	Obrazloženje za izostavljanje iz višegodišnjeg programa nadzora

- Metode za evidentiranje i izvještavanje prikupljenih informacija (više detalja vidjeti u tački (c) u odjeljku „Praktični koraci” u nastavku):
- Sažetak koji dostavlja Crna Gora namijenjen opštoj javnosti (za objavu na internet stranicama Komisije, od 350 do 2000 riječi) (više detalja vidjeti u tački (d) u odjeljku „Praktični koraci” u nastavku):

2. Praktični koraci

(a) Ukratko opisati i iznijeti razloge za raspodjelu štetnih organizama tokom 5–7 godina višegodišnjeg programa.

(b) Navesti obrazloženje za svaki štetni organizam koji nije uključen u višegodišnji program nadzora.

(c) U informacijama o metodama za evidentiranje i izvještavanje prikupljenih informacija uključiti kratak opis glavnih metoda upotrijebljenih za vršenje nadzora i izvještavanje o nadzorima na području Crne Gore.

(d) U sažetak namijenjen opštoj javnosti uključiti sljedeće:

- kratak opis i obim višegodišnjeg programa nadzora,
- kratak opis metodologije koja će se upotrijebiti za nadzore, uključujući sve nove ili inovativne tehnologije (ako je relevantno),

odgovorno lice za zdravstvenu zaštitu bilja ima ovlaštenje nadležnog organa za izdavanje biljnih pasoa.

Za kolonu 3.: navesti naučni naziv štetnog organizma (kako je navedeno u Listama Pravilnika o izmjenama Pravilnika o fitosanitarnim mjerama za sprječavanje unošenja, širenja i suzbijanje štetnih organizama i listama štetnih organizama bilja, biljnih proizvoda i objekata pod nadzorom ("Sl. list CG", br. 39/11, 80/16, 91/17, 38/18 i 136/21), ili posebnim mjerama za određeni štetni organizam), uz upotrebu jednog reda po štetnom organizmu.

Za kolonu 4.: navesti geografske lokacije na kojima je vršen nadzor, koristeći niže dostupne NUTS nivoe (Nomenklatura statističke teritorijalne jedinice). Ako se o štetnim organizmima izvještava po grupama, moguće je objediniti podatke za sve štetne organizme u grupi u jedan red. Ako se o štetnim organizmima ne izvještava po grupama, moguće je objediniti podatke u jedan red po štetnom organizmu. Takođe moguće je upotrijebiti onoliko redova koliko ima lokacija o kojima se izvještava.

Za kolonu 5.: navesti mjesta nadzora pomoću više od jednog reda po štetnom organizmu samo ako je to potrebno prema posebnim zakonskim zahtjevima za nadzor tog štetnog organizma i navesti broj mjesta nadzora. Ako se o štetnim organizmima izvještava po grupi, moguće je objediniti podatke za sve štetne organizme u grupi u jedan red i navesti ukupan broj mjesta nadzora. Ako se o štetnim organizmima ne izvještava u grupama, moguće je objediniti podatke u jedan red po štetnom organizmu i navesti ukupan broj mjesta nadzora. Ako se upotrebljava mogućnost „ostalo”, tačno navesti o čemu je riječ:

1. otvoreni prostor (područje proizvodnje): 1.1. polje (obrađivo, pašnjak); 1.2. voćnjak/vinograd; 1.3. rasadnik; 1.4. šuma;
2. otvoreni prostor (ostalo): 2.1. privatni vrtovi; 2.2. javne površine; 2.3. zaštićeno područje; 2.4. divlje bilje na područjima koja nisu zaštićena područja; 2.5. ostalo, navesti o čemu je riječ (npr. vrtni centar, trgovačke lokacije na kojima se upotrebljava drveni materijal za pakiranje, drvna industrija, močvarna područja, mreža za navodnjavanje i odvodnjavanje i dr.);
3. fizički zatvoreni uslovi: 3.1. staklenik; 3.2. privatna površina, osim staklenika; 3.3. javna površina, osim staklenika; 3.4. ostalo, navesti o čemu je riječ (npr. vrtni centar, trgovačke lokacije na kojima se upotrebljava drveni materijal za pakiranje, drvna industrija).

Za kolonu 6.: nije obvezno ili prema potrebi u skladu sa posebnim zakonskim zahtjevima za nadzor štetnog organizma. Navesti područja rizika zasnovanog na osnovu biologije štetnog organizma ili štetnih organizama, prisustva biljaka domaćina, ekološko-klimatskih uslova i lokacija rizika.

Za kolonu 7.: navesti bilje, plodove, sjemena, zemljište, materijal za pakovanje, drvo, mašine, vozila, vektore, vodu, ostalo, tačno navesti o čemu je riječ. Ako se u posebnom zakonskom zahtjevu za nadzor štetnog organizma navodi spisak poljiški za nadzor, u programu treba navesti planirane aktivnosti po pošiljci koristeći različite redove.

Za kolonu 8.: navesti spisak biljnih vrsta/rodova koji su ispitivani. Ako je to potrebno prema posebnom zakonskom zahtjevu za nadzor štetnih organizama, u programu treba navesti spisak biljnih vrsta/rodova koristeći različite redove za svaku biljnu vrstu/rod.

Za kolonu 9.: navesti mjesece u godini kada će se vršiti nadzori. Ako se o štetnim organizmima izvještava po grupi, moguće je objediniti podatke za sve štetne organizme u grupi u jedan red. Ako se o štetnim organizmima ne izvještava u grupama, moguće je objediniti podatke u jedan red po štetnom organizmu.

Za kolonu 4.: navesti mjesta nadzora pomoću više od jednog reda po štetnom organizmu samo ako je to potrebno prema posebnim zakonskim zahtjevima za nadzor tog štetnog organizma i navesti broj mjesta nadzora. O planiranim nadzorima u ovlaštenim mjestima proizvodnje uvijek izviještavati u posebnom redu. Ako se upotrebljava mogućnost „ostalo“, tačno navesti o čemu je riječ:

1. otvoreni prostor (područje proizvodnje): 1.1. polje (obrađivo, pašnjak); 1.2. voćnjak/vinograd; 1.3. rasadnik; 1.4. šuma;
2. otvoreni prostor (ostalo): 2.1. privatni vrtovi; 2.2. javne površine; 2.3. zaštićeno područje; 2.4. divlje bilje na područjima koja nisu zaštićena područja; 2.5. ostalo, navesti o čemu je riječ (npr. vrtni centar, trgovačke lokacije na kojima se upotrebljava drveni materijal za pakiranje, drvna industrija, močvarna područja, mreža za navodnjavanje i odvodnjavanje i dr.);
3. fizički zatvoreni uslovi: 3.1. staklenik; 3.2. privatna površina, osim staklenika; 3.3. javna površina, osim staklenika; 3.4. ostalo, navesti o čemu je riječ (npr. vrtni centar, trgovačke lokacije na kojima se upotrebljava drveni materijal za pakiranje, drvna industrija).

Za kolonu 5.: navesti mjesece u godini kada će se vršiti nadzori.

Za kolonu 6.: navedite odabranu ciljanu populaciju dajući u skladu sa tim listu vrsta domaćina i pokrivenog područja. Ciljana populacija je definisana kao skup jedinica inspekcije. Njena se veličina za poljoprivredna područja obično definiše u hektarima, ali može se definisati i u parcelama, poljima, staklenicima itd. Obrazložite izbor napravljen u osnovnim pretpostavkama u koloni 21 ("Komentari"). Navedite jedinice za inspekciju nadzora. „Jedinica za inspekciju“ označava biljke, djelove biljaka, pošiljke, materijale, vektore štetočina koji su bili ispitani radi identifikacije i otkrivanja štetočina. Ako područje ciljane populacije nije dostupno, navedite N/A i uključite broj inspekcijskih jedinica koje sačinjavaju ciljanu populaciju.

Za kolonu 7.: navesti epidemiološke jedinice nadzora, navodeći njihov opis i mjernu jedinicu. „Epidemiološka jedinica“ označava homogenu oblast u kojoj bi interakcije između štetnog organizma, biljaka domaćina i abiotskih i biotskih faktora i uslova dovele do iste epidemiologije, ukoliko bi štetni orgaizam bio prisutan. Epidemiološke jedinice su podpodjele ciljane populacije koje su epidemiološki homogene sa najmanje jednom biljkom domaćinom. U nekim slučajevima cjela populacija biljaka domaćina u regionu/oblasti/zemlji može se definisati kao epidemiološka jedinica. To mogu biti NUTS regioni, urbana područja, šume, ružičnjaci ili farme ili hektari. Izbor treba da bude opravdan osnovnim pretpostavkama.

Za kolonu 8.: navesti metode upotrijebljene tokom nadzora, uključujući broj aktivnosti u svakom slučaju, u zavisnosti od posebnih zakonskih zahtjeva za nadzor za svaki štetni organizam. Navesti „N/A“ ako informacije za određenu kolonu nisu dostupne. Navesti „da“ ili „ne“ pod „Vizuelni pregledi“ i navesti detalje o metodama hvatanja klopkama, vrstama testiranja i ostalim mjerama.

Za kolonu 9.: navesti procjenu efikasnosti uzorkovanja. Efikasnost uzorkovanja znači verovatnoću odabiranja zaraženih djelova biljke iz zaražene biljke. Za vektore, efikasnost metode je da uhvati pozitivnog vektora ako je prisutan na području nadzora. Za zemljište, to je efikasnost odabira uzorka zemljišta koji sadrži štetni organizam kada je štetni organizam prisutan u oblasti istraživanja.

Za kolonu 10: „osjetljivost metode“ označava vjerovatnoću da metoda tačno otkrije prisustvo štetnog organizma. Osetljivost metode se definiše kao verovatnoća da je zaista pozitivan domaćin otkriven i potvrđen kao pozitivan i da nije pogrešno identifikovan. To je povećanje

efikasnosti uzorkovanja (tj. vjerojatnoće odabira zaraženih delova biljke iz zaražene biljke) dijagnostičkom osjetljivošću (koju karakterišu vizuelni pregledi i/ili laboratorijski test koji se koristi u postupku identifikacije).

Za kolonu 11.: navesti faktore rizika u različitim redovima i upotrijebiti onoliko redova koliko je potrebno. Za svaki faktor rizika navedite nivo rizika i odgovarajući relativni rizik i udio populacije biljaka domaćina.

Za kolonu B: navesti broj planiranih aktivnosti i specificirati vrstu aktivnosti. Navesti „N/A” ako informacije za određenu kolonu nisu dostupne. Informacije koje treba navesti u ovim kolonama odnose se na informacije uključene u kolonu 8 „Planirane metode detekcije”.

Za kolonu 16.: navesti broj mjesta postavljanja klopki ako se taj broj razlikuje od broja klopki (kolona 15) (npr. ista se klopka upotrebljava na različitim mjestima).

Za kolonu 20.: navesti osjetljivost nadzora, kao što je definisano u ISPM 31. Ova vrednost postignutog nivoa pouzdanosti u pogledu neprisutnosti štetnog organizma izračunava se na osnovu ispitivanja (i/ili uzoraka) obavljenih s obzirom na osjetljivost metode i zadanu prevalenciju.

Za kolonu 21: navesti planiranu prevalenciju na osnovu procjene vjerovatne stvarne prevalencije štetnog organizma u polju prije nadzora. Planirana (zadana) prevalencija je postavljena kao cilj nadzora i odgovara kompromisu koji upravitelji rizika postižu između rizika prisustva štetnog organizma i resursa dostupnih za nadzor. Obično se za detekcijski nadzor postavlja vrednost od 1%.

Obrađivači:

Odsjek za zdravstvenu zaštitu bilja:

Tamara Popović, načelnica

Gordana Fušić, sam. savjetnica

Maja Petrović, sam. savjetnica

Tamara Popović
Gordana Fušić
Maja Petrović

Broj:004/1-309/22-2563

Datum: 30.06. 2022.godine

Vladimir Đaković

v.d. DIREKTORA